

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה כגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - בלק קצו

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה כה) ה' אלקי אתה
 ארוממך אודה שמך פי עשית וגו'. פסוק זה הוא סוד
 האמונה. ה' - סוד עליון, ראשית נקדה עליונה נסתרת
 שלא ידועת. אלקי - סוד (מלכים א יט) קול דממה דקה,
 והיא הראשית שעומדת לשאלה, ונקתרה ולא ידועת, ואין
 מי שפושב עליה, משום שהיא נסתרת וממירה ונגוזה.

אתה - זו הימין, ראשית שעומדת לשאלה ולהשיב בה,
 והוא כהן עליון, כמו שנאמר (תהלים קי) אתה כהן לעולם
 על דברתי מלכי צדק. מה זה על דברתי מלכי צדק? אלא
 כהן עליון זה, שהוא עומד על דבר, משום שאותו דבר
 לא עומד אלא בימין. ואותו דבר מהו? מלכי צדק, כן
 שמו. ומה שאמר דברתי, משום שנקשר בדוד. וכל דברי
 השבח שלו באו באותו דבר. ועל זה דברתי. ומשום זה,
 אתה - זה כהן. והרי בארנו ששאלשה מקומות הם שכל
 אחד נקרא אתה.

ארוממך, הכל באחד. אודה שמך פראוי, ושם זה ידוע.
 פי עשית פלא, פסוי ולבוש להתלבש אור נסתר עתיק,
 ראשית הדרגה העליונה, אדם הראשון, טמיר בכסוי של
 אור אחר.

דבר אחר פי עשית פלא - פי עשית אל"ף. ומהו אל"ף?
 הרי שנינו, אל"ף בי"ת, אלף בינה. אבל דמות של א' היא
 שלשה צדדים, ראשית הפוד העליון של אדם הראשון,
 משום שבדמות א' יש שתי זרועות, אחת מכאן ואחת
 מכאן, והגוף באמצע, ותכל סוד אחד, והוא סוד תיחוד

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה כה) ה' אלקי אתה ארוממך
 אודה שמך פי עשית וגו'. האי קרא רזא דמחוימנותא
 איהו. ה' רזא עלאה, שירותא דנקודה עלאה סתימא דלא
 ידוע. אלקי, רזא (מלכים א יט) קול דממה דקה, ואיהו
 שירותא דמיימא לשאלא, ואסתים ולא ידוע, ולית מאן
 דאתיב עליה, בגין דאיהו סתים וטמיר ונגוזה.

אתה, דא ומימא, שירותא דמיימא לשאלא, ולאתבא
 ביה, והוא כהן עלאה. כמה דאת אמר (תהלים קי) אתה
 כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. מאן על דברתי מלכי
 צדק. אלא כהן עלאה דא, איהו דמיימא על דבר, בגין
 דהוא דבר לא קיימא, אלא בימימא. והוא דבר מאן
 איהו. מלכי צדק, כן שמיה. ומאי דאמר דברתי, בגין
 דאתקשר ביה בדוד. וכל מלי שבחא דיליה, כהוא דבר
 אתיין. ועל דא דברתי. ובגין כן, אתה דא כהן. והא
 אוקיימא, דתלת דוכתי אינון, דאקרי כל חד אתה.

ארוממך פלא פחדא. אודה שמך פדקא יאות, והאי שם
 ידוע. פי עשית פלא, פסוי ולבושא, לאתלבשא נהורא
 סתימא עתיקא, ראשיתא דרזא עלאה, אדם קדמאה,
 טמירא בכסויא דנהורא אחרא.

דבר אחר פי עשית פלא, פי עשית אל"ף. ומהו אל"ף. הא
 תנינו, אל"ף בי"ת, אלף בינה. אבל דייקנא דא, איהו
 תלת סטרין. ראשית דרזא עלאה דאדם קדמאה. בגין,
 דברייקנא דא, אית תרין דרועין, חד מכאן, וחד מכאן,
 וגופא באמצעיתא, וכלא רזא חרא. ואיהו רזא דייחודא,

א'. וּבְיַיִן כִּדְ אֶלֶף לְחֹשְׁבָנָא אַחַד, וְהִינֵנוּ כִּי עֲשִׂיתָ פִּלְא.

וְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא אָמַר חֲכִי, כִּי עֲשִׂיתָ פִּלְא, פִּלְא דָּא הוּא

חַד דְּרָנָא מְאִינֵן פִּלְאוֹת חֲכָמָת. וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא (אִיּוּב

כח) נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְאִיהוּ פִּלְא.

עֲצוֹת מְרַחֵק קָרָא לְחָאֵי בְּקַדְמִיתָא פִּלְא, וְהִכָּא אָמַר פִּלְא

עֲצוֹת מְרַחֵק. אֲלֵא הָתָם אֲצַבְרִיף לְמַמְנֵי שִׁית סְטָרִין

לְדַרְגִין עֲלֵאִין, (ישעיה ו) פִּלְא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אָבִי עַד

שֶׁר שְׁלוֹם. וְהִכָּא, לֹא אֶתָּא לְמַמְנֵי חוֹשְׁפָנָא. אֲבָל עֲצוֹת

מְרַחֵק מְאִי נִינְהוּ. תְּרִי בְּרֵי עֲרֻבוֹת. דְּכָל עֵיטָא דְנִבְיָאֵי

מִתְּמָן אֶתְיָא. אִינֵן אֶקְרוּן עֲצוֹת מְרַחֵק. אֲמוּנָה אֲמוּנָה,

תְּרִין דְּאִינֵן חַד, נְהַר וְגו'. דָּא נְפִיק מֵעֵדוּ, וְדָא אֲשַׁתְּמִי

כִּינִיָּה. הָא חֲבָא, כָּל רִזָּא סְתִימָא דְמַחִימְנוּתָא.

– א'. וּמִשׁוּם כִּדְ אֶלֶף לְחֹשְׁבֹן אַחַד, וְהִינֵנוּ כִּי עֲשִׂיתָ פִּלְא.

וְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא אָמַר כִּדְ, כִּי עֲשִׂיתָ פִּלְא, פִּלְא זֹהִי דְרָנָה

אַחַת מֵאוֹתָם פִּלְאוֹת חֲכָמָה, וּמִיָּהוּ? זֶה (אִיּוּב כח) נְתִיב

לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְהוּא פִּלְא.

עֲצוֹת מְרַחֵק. קָרָא לְזֶה בְּתַחֲלָה פִּלְא, וְכֵאֵן אָמַר פִּלְא

עֲצוֹת מְרַחֵק. אֲלֵא שֵׁם צְרִיף לְמִנּוֹת שִׁשָּׁה צְדָדִים לְדַרְגוֹת

עֲלִיוֹנוֹת, (ישעיה ט) פִּלְא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אָבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם.

וְכֵאֵן לֹא בָּא לְמִנּוֹת חֹשְׁבֹן. אֲבָל עֲצוֹת מְרַחֵק מִי הֵם?

שְׁנֵי בְּרֵי עֲרֻבוֹת, שְׁכָל עֲצָה שֶׁל חֲנֻבִיאִים בָּא מִשָּׁם. הֵם

נִקְרָאִים עֲצוֹת מְרַחֵק. אֲמוּנָה אֲמוּנָה, שְׁנֵים שְׁהֵם אַחַד, נְהַר

וְגו'. זֶה יוֹצֵא מֵעֵדוּ, וְזֶה מִשְׁקָה מִמְּנוּ. תְּרִי כֵּאֵן כָּל הַפּוֹד

הַנִּסְתָּר שֶׁל הָאֲמוּנָה.

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

תורה נו

שְׁאֵלוּ תִּלְמִידָיו אֶת רַבִּי יוֹסֵי בֶן קִסְמָא: אֵימַתִּי בֶן דּוֹד בָּא

וְכוּ'. אָמַר לְהוּ: לְכִשְׁפֵּל הַשַּׁעַר הַזֶּה וַיִּבְנֶה, וַיִּפֹּל וַיִּבְנֶה, וַיִּפֹּל

וְאִין מִסְפִּיקִין לְבָנוֹתוֹ, עַד שֶׁבֶן דּוֹד בָּא: (סנהדרין צח)

רש"י: הַשַּׁעַר הַזֶּה: שֶׁל אָרֶם, שֶׁבְּאָרֶם הָיָה בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעַר:

וְאִין מִסְפִּיקִין לְבָנוֹתוֹ: פַּעַם שְׁלִישִׁית:

(לְשׁוֹן רַבְּנֵי זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה)

שְׁאֵלוּ אֶת רַבִּי יוֹסֵי בֶן קִסְמָא: אֵימַתִּי יְבוּא בֶן דּוֹד וְכוּ':

א דע, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁיִצְא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

נִבְרָא מִמְּנוּ מִלְּאָה (חֲגִיגָה יד), וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר נִחְלַק לְכַמְּה

נִיבְצוֹת, בְּכַחֲנִית (ירמיה כג): כַּפְּטִישׁ יוֹצֵץ סֹלַע. כִּמוֹ כֵּן

נִבְרָאוּ כַּמְּה וְכַמְּה מִלְּאָכִים, לְפִי רַב הַנִּיבְצוֹת. וְדְבוּר הַפּוֹלֵל

אֵת הַנִּיבְצוֹת נִבְרָא מִלְּאָה, שֶׁהוּא שֶׁר וְרֵאשׁ עַל הַמִּלְּאָכִים

שֶׁנִּבְרָאוּ מִן הַנִּיבְצוֹת, וְהֵם מִחֲנֶהוּ. וְכָל מִלְּאָה וּמִלְּאָה הוּא

מִמְּנָה עַל אִיזוּהוּ דְּבַר, וְאִפְלוּ כָּל אִילָנוֹת וְעֵשְׂבִים יֵשׁ עֲלֵיהֶם

מִמְּנִים, כַּמְּה שְׁאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (בראשית רבה

פרשה ו): אִין לָךְ עֵשֶׂב מִלְּמַטָּה שְׁאִין לוֹ מִלְּאָה מִלְּמַעְלָה וְכוּ'.

וְכָל מִלְּאָה מִקְּבֵל חַיּוֹתוֹ מִחֲדְדְבוּר, וּמִשְׁפִּיעַ לְתוֹךְ הַדְּבַר שֶׁנִּמְנָה

עָלָיו, תִּינּוּ לְאִיזוּהוּ עֵשֶׂב אוֹ דְּבַר אַחֵר שֶׁהוּא מִמְּנָה עָלָיו. וְשְׁנֵי

הַפְּחוֹת הָאֵלוּ, תִּינּוּ כַּח שְׁנֵי לְמִלְּאָה לְקַבֵּל, וְכַח לְהַשְׁפִּיעַ,

מכנים בבחינת ידים. ביד ימין מקבל חיותו, וביד שמאל משפיע. בבחינות: ומפה אותו ואומר לו: גדל (שם); ותפאה היא בחינת שמאל. נמצא, שכל הרפואות תלויים בתורה, בבחינות (משלי ד): ולכל בשרו מרפא; כי התורה נותנת כח למלאכים, והמלאכים משפיעים לעשבים, ועשבים מרפאים בכח התורה. ומי שפוגם באמונת החכמים, ופורץ גדרם, אזי אין רפואה למפתו, בבחינות (שבת קי): דלמא הויה דרבנן מרקה, שאין לו אסותא; כי הפורץ גדרם, על ידי זה מסיר הידים מן המלאכים, לפי בחינות הסרתו מדרך דברי רבנן. וזהו (דברים יז): לא תסור מן הדבר אשר וגידו לך ימין ושמאל – לפי בחינות הסרתו, אם סר מדרך דברי רבנן לימין, בזה סר ימין המלאך, ואין לו כח למבל. ואם סר לשמאל, בזה סר יד שמאל מהמלאך, ואין לו כח להשפיע. וכשנפגם איזהו יד המלאך, אזי אין לזה האדם אסותא, כי זה העשב שבו תלוי רפואתו, אין לו כח לרפואתו, כי אין משפיע לו:

וזה בחינת (דברים כח): מפה אשר לא כתובה בתורה – זהו מיתת תלמיד חכם, הינו המיתה שתלמידי החכמים ממיתין איזהו אדם. כי חולאת תפאה לאדם על שעבר על דברי רבנן אין לו רפואה, והוא מת מן החולאת, זה המיתה באה על ידי מפה אשר לא כתובה בתורה, כי דברים שלא נכתבו בתורה, נמסרו לחכמים, ואנחנו מצויים לשמע מהם. ויש מי שמוזלזל דבריהם, ואין מאמין דבריהם, מחמת שנדמה לו שמודאורייתא אינו כן, ועל ידי זה נחלה במפה שאין לו רפואה, ומת בה. ויש יסורין של אהבה, השולטין על האדם שהוא צדיק, והוא מפה ביסורין, ואין רפואתו תולה ברפואת עשבים, כי הוא איש צדיק, ולא פגם ידי המלאך, והידיים הם שלמים. וזה (שה"ש ב): כי חולת אהבה אני, שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. הינו חולת אהבה יכולה היא לשלט על איש אהד, ואין רפואתו תולה בהידיים הנ"ל, כי הידיים בבחינתו הם שלמים, בבחינת: שמאלו תחת וכו':

וזהו (ברכות ה): בשבא רבי יוחנן לתנא שנגלה ביסורין ואמר לו: תביבין עליך יסורין, אמר: לא וכו', אמר לו: תב לי ידך וכו'. כי רבי יוחנן סבר שאילו יסורין הן יסורין של אהבה, וזהו ששאל אותו: תביבין עליך יסורין, ששאל אותו אם תביב עליו היסורין, הינו אם יסורין של אהבה הם. והשיב לו: לא וכו'. וכששמע רבי יוחנן שהיסורים לא של אהבה הן, חשב דילמא פגם, חס ושלום, בידיים הנ"ל, ובשביל זה אין לו רפואה. וזה שאמר לו: תב לי ידך, כדי שידע אם פגם בדברי רבנן, חס ושלום, כנ"ל. ותקף בשיחב לו ידא אוקמוהו, כי לא היה יסורין של אהבה, ולא פגם בידיים, בשביל זה היה יכול להיות ולקום מחליו:

וזהו: ומשך אבירים בכחו, יקום ולא יאמין בחיין (איוב כד). כי על ידי שאין מאמין בתלמידי החכמים הנקראים חיים, במה שאמרו חכמינו וזרונם לברכה (ברכות יח): ובניהו בן יהוידע בן איש חי – צדיקים אפלו במיתתם נקראים חיים, על ידי זה הוא נופל בחולאת אשר לא יאמין בחייו. הינו שאין שום אדם מאמין שיחיה מחלי זה, כי אין רפואה למפתו כנ"ל. ותקונו – שיקום אמונה הנפולה, ויאמין אמונת החכמים. וזהו: יקום ולא יאמין בחיין – הינו זה שלא האמין בחכמים הנקראים חיים, יקום זאת האמונה הנפולה, ועל ידי זה יקום מחולאת הזאת, שלא האמין עד עכשו שום אדם שיש לו שום רפואה על מפתו, ועל ידי אמונתו יתרפא. כי על ידי אמונת החכמים מתקן בחינות ידים של מלאכים, והם מקבלים ומשפיעים כחות לעשבים לרפואתו. וזה: ומשך אבירים בכחו; הינו שהמלאכים הנקראים אבירים, כל אחד ואחד נחזר לו כחו, הינו כ"ח פרקין דידיים, וממשיכין שפע לכל הדברים שנתמנו עליהם, ואז יש לו רפואה כנ"ל, כי דברי החכמים עושין ומתקנין בחינת הידיים כנ"ל:

ב ולקיום אמונה הנפולה היא עליידי בחינת יעקב, הינו

על־ידי נָדַר, שִׁדְדָה אֵיזָהוּ נָדַר (רצונו לומר: ויָקָם מִיָּד) עֵינֹו
בַּחֲשֻׁמְטוֹת, וְעַל־יְדֵי הַנָּדָר יָשׁוּב לְאַמוּנַת הַכְּמִיּוֹם. כִּי כִּשְׁאִין
לוֹ אַמוּנַת הַכְּמִיּוֹם, זֶה בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַחֲכָמִים, בְּחִינַת
פְּלֵא, בְּבַחֲיִנּוֹת (ישעיה כט): הַנְּנִי יוֹסִיף לְהַפְּלִיא אֶת הָעַם הַזֶּה
הַפְּלֵא וּפְלֵא וְאֶבְרָהָה חֲכֻמַּת הַכְּמִיּוֹ; וְדָרְשׁוּ הַכְּמִיּוֹ זְכָרֵיהֶם
לְבָרְכָה (מ"ר איכה א), שְׁזָה נְאֻמָּר עַל סְלוּקָן שֶׁל הַכְּמִיּוֹם.
וְתִקְוֵנוּ שֶׁל הַפְּלֵאָה הַזֹּאת, הֵינּוּ שֶׁל סְלוּקָן שֶׁל הַכְּמִיּוֹם, תִּקְוֵנוּ,
הַפְּלֵאָה שֶׁל נָדַר, בְּבַחֲיִנַת (במדבר ו): כִּי יִפְּלֵא לְנָדַר נָדַר. כִּי
עַל־יְדֵי הַנָּדָר, הוּא עוֹלָה לְשָׁרֵשׁ שֶׁהַחֲכָמִים מִשְׁרָשׁוּם שָׁם, הֵינּוּ
בְּחִינַת פְּלִיאוֹת הַכְּמָה (ספר יצירה, ועיין זוהר בלק דף קצג:),
וְיִוָּדַע וּמְפִיר מַעֲלֹת הַחֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שָׁב וּמֵאֲמִין
בָּהֶם. וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה כח): אֹדְחָה שְׁמוֹךְ כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא; וְעַל־
יְדֵי־זֶה: עֲצוֹת מִרְחֹק אַמוּנָה אֲמֵן. הֵינּוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת נָדַר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּלֵא, נִתְתַּקֵּן אַמוּנַת הַכְּמִיּוֹם, שֶׁעֲצָתָם מִרְחֹק,
בְּבַחֲיִנַת: מִמִּרְחֹק תִּבְיֹא לְחֻמָּה (משלי לא); כִּי דְבָרֵי תוֹרָה
עֲנִיּוֹם בְּמִקּוֹמָם וְעֲשִׁירִים מִמִּקּוֹם אַחֵר (ירושלמי ר"ה פרק
ראוהו בי"ד), שֶׁהַחֲכָמִים לְמַדִּים דְּבָרֵיהֶם מִמִּקּוֹמוֹת רְחוֹקִים
שְׁבַת־תּוֹרָה, שְׁזָה נִמְסָר לָהֶם לְדָרֵשׁ הַתּוֹרָה לְכָל חִפְצֵיהֶם, בְּשִׁלְשׁ
עֲשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן, וּמְחִיבִין אֲנַחְנוּ לְהֵאֲמִין
לְכָל דְּבָרֵיהֶם, בְּבַחֲיִנּוֹת: לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר וְכוּ'. וְיַעֲקֹב
הוּא בְּחִינַת נָדַר, שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַנּוֹדְרִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בראשית כח): וַיִּדַּר יַעֲקֹב נָדַר:

וְזָהוּ: מִיְדֵי אָבִיר יַעֲקֹב (שם מט) – בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן יְדֵי הַפְּלֵאָה,
הַנִּקְרָא אָבִיר, צְרִיף לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּנָדַר, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב
כַּנ"ל. כִּי: מִשֵּׁם רוּעָה אֵכָן יִשְׂרָאֵל – הֵינּוּ עַל יְדֵי הַנָּדָר נִתְתַּקֵּן
הָאֲמוּנָה הַנִּקְרָא רוּעָה, בְּבַחֲיִנַת: וְרָעָה אַמוּנָה (תהלים לו).
וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הָאֲמוּנָה, נִתְתַּקֵּן הַיְדִים, בְּבַחֲיִנַת לֹא תִסּוּר כַּנ"ל:

ג וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַיְדִים כַּנ"ל עַל יְדֵי נָדַר כַּנ"ל, עַל יְדֵי זֶה
מִתְנַזְּצִים בּוֹ אֹרוֹת הָאֲבוֹת, כִּי נָדַר זֶה בְּחִינַת אֹר יַעֲקֹב,

וַיְדִים הֵם אֲבָרְהָם וַיְצַחַק, שֶׁהֵם יָמִין וְשִׁמְאֵל. וְזֶה בְּחִינַת
(שם עח): נָגַד אֲבוֹתָם עֲשָׂה פְּלֵא; הֵינּוּ שֶׁעַל־יְדֵי פְּלֵא הַנ"ל,
מִתְנַזְּצִים בּוֹ אֹר הָאֲבוֹת. וְזָהוּ סוֹפֵי תִבּוֹת שֶׁל שְׁמוֹת הָאֲבוֹת
בְּק"ם, (כִּי סוֹפֵי תִבּוֹת שֶׁל אֲבָרְהָם יַצַּחַק יַעֲקֹב הֵם אוֹתִיּוֹת
בְּק"ם) נוֹטְרִיקוֹן: בְּשִׁמּוֹן קָדְשֵׁי מִשְׁחַתִּיו (תהלים פט), שֶׁהוּא רְמוֹז
בְּחִינַת נָדַר, כִּי כֵן כְּתוּב בְּנָדַר יַעֲקֹב (בראשית כח): וְהֶאֱכָן
הַזֹּאת אֲשֶׁר וְכוּ', וְכְתוּב (שם לח): וַיִּצַק עֲלֶיהָ שִׁמּוֹן, הֵינּוּ עַל יְדֵי
הַנָּדָר מִתְנַזְּצִים עַל הָאֲדָם אֹר הָאֲבוֹת:

ד וְעַל יְדֵי הָאֹרוֹת הָאֵלוּ עוֹלָה וּמִתְעַנֵּג בְּעֵנֵג שֶׁבֶת, בְּבַחֲיִנַת
(ישעיה נח): אֵז תִּתְעַנֵּג עַל וְכוּ' וְהֶרְפַּכְתִּיד עַל כְּמַתִּי אֶרֶץ,
וְהֶאֱכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיד. כְּמַתִּי אֶרֶץ הֵם אֲבָרְהָם וַיְצַחַק,
שֶׁהֵם הַיְדִים, שֶׁהֵם זְרוּעוֹת עוֹלָם. וְהֶאֱכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב – זֶה
בְּחִינַת נָדַר הַנ"ל. וְעַל־יְדֵי הָאֲבוֹת עִם הָאֲמוּנָה הַנ"ל זוֹכָה
לְעֵנֵג שֶׁבֶת, בְּחִינַת שִׁין בַּת, שִׁין – זֶה בְּחִינַת אֲבוֹת. בַּת –
זֶה בְּחִינַת אַמוּנָה, בְּחִינַת בַּת הֵיטָה לְאֲבָרְהָם וְכוּ', (בְּכֹא'
בַּתְרָא טז: דָּרְשׁוּ שָׁם עַל פְּסוּק: וְה' בָּרַךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכֹל,
בַּת הֵיטָה לוֹ לְאֲבָרְהָם וּבְכֹל שְׁמָה). בְּחִינַת (משלי כח): אִישׁ
אַמוּנָת רַב בְּרָכוֹת:

ה וְעֵנֵג שֶׁבֶת הַזֶּה, זֶה בְּחִינַת אֲכִילָה בְּקַדְשָׁה, כִּי אֲכִילַת יְמִי
הַחַל נִהְיָה מִמְּנָה גַם כֵּן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, אֲכָל מְאֲכִילַת שֶׁבֶת
אִין חֵלֶק לַסְּטָרָא אַחֲרָא כָּלֵל וּכְלָל. וְזֶה שְׁצוּדָה אוֹתְנָנוּ עַל אֲכִילַת
שֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות טז): אֲכַלְוּהוּ הַיּוֹם כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם
לֹא, כִּי אֲכִילַת שֶׁבֶת נַעֲשָׂה קַדְשָׁה וְאַלְקוֹת גְּמוּר, בְּלֹא תַעֲרַבֶת
סִיגִים כָּלֵל. וְיִכּוּל לְפַעַל בְּאֲכִילַת שֶׁבֶת, מַה שְׁפּוֹעֵל בְּתַעֲנִיּוֹת,
הֵינּוּ לְהַפִּיל אוֹיְבָיו לְפָנָיו בְּזִכּוֹת עֵנֵג שֶׁבֶת, כְּמוֹ שְׁפּוֹעֵל בְּצוּם.
וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא שֶׁבֶת, כִּי בְּסִגְלָתוֹ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם
(תהלים ח):

ו כִּי עַל־יְדֵי הַצּוּם אוֹיְבָיו נּוֹפְלִים לְפָנָיו, כִּי עַל־יְדֵי הַפְּעָם, הַבָּא

מהפּבד, בְּחִינַת כְּבֹד כּוֹעֵם (בְּרֻכּוֹת סא:), נִתְעוֹרָר הַמְּקַטְרֵג
הַגְּדוֹל, שֶׁהוּא עֹשֶׂה, הוּא אָדוּם, שֶׁאֲחִיזָתוֹ בְּכַבֵּד (זוּהַר פִּנְחָס
רַלד וְתִיקוֹן כא). וְהוּא אֲדֻמוּנִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבֹד, שֶׁהוּא מְלֵא
דָם. וּמִן הַמְּקַטְרֵג הַעֲלִיזוֹן נִתְעוֹרָרִים וְנִשְׁתַּלְשְׁלִים כּוֹמְטוֹרְגִים
וְצָרִים לְמַטָּה עַל אָדָם הַכּוֹעֵם וְשׁוֹלְטִים עָלָיו, וְאֵינָם יֵרָאִים
מִלְּפָנָיו, כִּי עַל יְדֵי הַכּוֹעֵם נִדְמָה לָהֶם כְּבִהְמוֹה, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים
מט:): נִמְשַׁל כְּבִהְמוֹת נְדָמוּ. כִּי עַקֵּר הַמוֹרָא שְׁמוֹתֵי־רֵאִין מִן
הָאָדָם, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ט): וּמוֹרָאֲכֶם וְהִתְכַבַּרְתֶּם, אֵינֶנּוּ אֵלֵּא
עַל־יְדֵי הַצֵּלֶם אֱלֹקִים שֶׁבְּפָנָי הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי הַצֵּלֶם, הָאָדָם הוּא
אָדָם, וְכִשְׁפָר צֵלֶם, אֵזִי יוֹצֵא מִגְּדָר אָדָם לְגְדָר בְּהֵמָה, וְאֵז סָר
מוֹרָאוֹ. וְעַקֵּר הַצֵּלֶם הַמֹּאִיר בְּפָנָי הָאָדָם, הִיא חֻקְמוֹת הַבוֹרָא,
שֶׁנִּתְּנָן לָאָדָם יִתְרוֹן עַל הַבְּהֵמָה, הִיא הַמֹּאִירָה בְּפָנָי אָדָם,
בְּבְחִינַת: חֻקְמוֹת אָדָם תֹּאִיר פָּנָיו (קַהֲלַת ח). וְעַל יְדֵי הַכּוֹעֵם –
אִם חָכֵם הוּא חֻקְמוֹתוֹ מִסְתַּלְקֶת (פִּסְחִים דף סו:), וְאֵז צֵלוֹ סָר,
וּפָנָיו נּוֹפְלִים, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד:): לָמָּה תִּרְחַק לִךָ וְלָמָּה נִפְלוּ
פָּנֶיךָ; וְכִשְׂאִין לוֹ פָּנָי אָדָם, אֵזִי מוֹרָאוֹ סָר, כִּי נִמְשַׁל כְּבִהְמוֹת,
וְצָרִיו מִצָּרִים לוֹ. וְעַל־יְדֵי הַצּוֹם וְהִתְעַנִּית הוּא מוֹתֵקֵן אֶת פָּנָיו,
וּמִחֲזִיר לְעִצְמוֹ אֶת חֻקְמוֹתוֹ, שֶׁהִיא צֵלְמוֹ הַמֹּאִיר בְּפָנָיו, וְאֵז
הַכֵּל יֵרָאִים מִמֶּנּוּ, וְאֵזִי נּוֹפְלִים לְפָנָיו. לְפָנָיו דִּיקָא, כִּי עַקֵּר
נִפְּלִיתָם – מִחֻקְמוֹת הַפָּנִים כְּנִל. וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצּוֹם, כִּי
עַל־יְדֵי הַצּוֹם נִכְנָע הַכְּבֹד לְפָנָי הַמּוֹחַ. כִּי בְּיוֹם שֶׁאָדָם אוֹכֵל,
אֵז הַכְּבֹד נּוֹזֵן תְּחִלָּה, וְאַחֲרֵי־כֵן הוּא שׁוֹלַח לְהַמּוֹחַ. נִמְצָא
בְּיוֹם הָאֹכִילָה, הַגְּדֻלָּה וְהַמְּשֻׁלָּה לְהַכְּבֹד. וְכִשְׁמִתְעַנֶּה, אֵזִי
נּוֹזֵן הַמּוֹחַ תְּחִלָּה, וְהַמּוֹחַ שׁוֹלַח מִזּוֹן אַחֲרֵי־כֵן לְהַכְּבֹד. נִמְצָא,
בְּיוֹם הַצּוֹם, נִכְנָע הַכְּבֹד לְפָנָי הַמּוֹחַ, וְהַגְּדֻלָּה וְהַמְּשֻׁלָּה לְהַמּוֹחַ.
וְזֶהוּ תִּקּוּן לְמַח שֶׁפָּגַם בְּתַחֲלָה בְּחֻקְמוֹתוֹ, שֶׁהִיא הַמּוֹחַ, שֶׁהִיא
הַצֵּלֶם הַמֹּאִיר בְּפָנָיו. וְעַכְשָׁו עַל־יְדֵי הַתְּעַנִּית, הוּא מְכַנְּעֵ עַת
הַכְּבֹד, וְנוֹתֵן הַמְּשֻׁלָּה לְהַמּוֹחַ. וְכִשְׁנִכְנָע הַכְּבֹד, שֶׁהוּא רֵאֵשׁ
הַמְּקַטְרֵגִים, אֵזִי נִכְנָעִים כָּל הָאוֹיְבִים הָאֲחוּזִים בְּהַכְּבֹד. וְזֶה
אוֹתִיּוֹת צוֹם נוֹטְרִיקוֹן; וְכַתּוּבֵי מִפְּנֵי צָרִיו (תְּהִלִּים פט), שֶׁעַל־
יְדֵי הַצּוֹם נִכְנָע הַכְּבֹד, וְנִתְּתַקֵּן מִחַ הַחֻקְמוֹת, שֶׁהִיא הַצֵּלֶם,

וּמֹאִיר בְּפָנָי אָדָם. וְעַל־יְדֵי הַצֵּלֶם שֶׁבְּפָנָיו, עַל־יְדֵי־זֶה; וְכַתּוּבֵי
מִפְּנֵי צָרִיו – מִפְּנֵי דִיקָא כְּנִל:

אֲבָל כְּשׁוֹכַח לְבְחִינַת עֲנָג שַׁבַּת כְּנִל, אֵז אֵין צָרִיךְ לְצוֹם, כִּי
פּוֹעֵל בְּאֹכִילָתוֹ, מַח שֶׁפָּעַל עַל־יְדֵי הַצּוֹם, הֵינּוּ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב.
כִּי אֹכִילַת שַׁבַּת, קָדֵשׁ הִיא, וְכֵן זֶר לֹא יֹאכֵל קָדֵשׁ (וִיקְרָא כב);
וְאֵז נִכְנָע הַכְּבֹד, וְאֵז נִתְּבַטֵּל כּוֹחַ, בְּבְחִינַת (תְּרוּמוֹה קלח:); וְכֵן
שׁוֹלְטָנִי רְגִזִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּבֹד כּוֹעֵם, בְּלָהוּ עֶרְקוֹן וְאַתְעַבְרוּ*.
וְאֵז: וְכֵלָא אַהֲבָה, בְּבְחִינַת (שׁה"ש ז): אַהֲבָה בְּתַעֲנוּגִים, וְכֵן
זֶה מְעַנֶּג שַׁבַּת הַנִּל:

ז וְדַע, שֶׁלְּבַטֵּל וְלְהַכְנִיעַ הָאוֹיְבִים דֵּי הַצּוֹם אוֹ אֹכִילַת שַׁבַּת לְבַד,
אֲבָל לְרַב הַשְּׁלוֹם צָרִיךְ גַּם לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, כְּמֹאֲמַר חֻקְמוֹנוּ
זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה (אֲבוֹת פ"ב): מְרַבָּה צַדִּיקָה – מְרַבָּה שְׁלוֹם.
וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ (בְּרֻכּוֹת ו:): אֲנִירָא דְתַעֲנִיתָא – צַדִּיקָתָא, וְאֲמָרוּ
(תַּעֲנִית ח:): שְׁמִישׁ בְּשַׁבַּת צַדִּיקָה לְעַנְיִים. שְׁמִישׁ זֶה בְּחִינַת
שְׁלוֹם, כְּמֹאֲמַר חֻקְמוֹנוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה (מְכִילֵתָא וּבִסְפְּרֵי פ'
תַּצָּא וּבִירוּשְׁלַמִּי כְּתוּבוֹת פ"ד): וְזֶהוּ עָלָיו הַשְּׁמִישׁ – מַח
שְׁמִישׁ הוּא שְׁלוֹם לְכָל בְּאֵי עוֹלָם וְכוּ'. וְזֶהוּ שְׁמִישׁ, הֵינּוּ הַשְּׁלוֹם,
אֵינֶנּוּ אֵלֵּא עַל־יְדֵי צַדִּיקָה לְעַנְיִים:

ח וְדַע, שֶׁיֵּשׁ חֲלוּק בֵּין הַשְּׁלוֹם שֶׁל הַתְּעַנִּית שֶׁל חַל, וּבֵין הַשְּׁלוֹם
שֶׁל עֲנָג שַׁבַּת. הֵינּוּ, הַשְּׁלוֹם שֶׁל תְּעַנִּית אֵין לוֹ בְּחִינַת דְּבוּר,
בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לו:): וְלֹא יִכְלוּ דְבָרוֹ לְשָׁלוֹם; אֲבָל עַל־יְדֵי עֲנָג
אֹכִילַת שַׁבַּת נִשְׁלָם הַדְּבוּר לְשָׁלוֹם, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קכב):
לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם; בְּחִינַת (ישַׁעִיָּה נח): וְדַבֵּר
דְּבַר, הַנִּצְאָמַר בְּשַׁבַּת. כִּי הִפָּה נִשְׁלָם בְּאוֹר גְּדוֹל בְּשַׁעַת אֹכִילַת
שַׁבַּת. וְזֶהוּ שֶׁאֲמָרוּ חֻקְמוֹנוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּה: אֵין בֵּין חֲמוּץ לְמִצָּה
אֵלֵּא מִשְׁהוּ. חֲמוּץ, זֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוּן הַכּוֹעֵם עַל יְדֵי הַתְּעַנִּית
כְּנִל, בְּחִינַת (ישַׁעִיָּה סג): מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים.
אָדוּם זֶה בְּחִינַת כְּבֹד הַנִּל, וְחֲמוּץ זֶה בְּחִינַת הַכְּנַעְתָּו, בְּחִינַת

תענית, בחינת העדר אכילה, בחינת (שמות יב): כל מהמצות לא תאכלו. לא תאכלו – זה בחינת תענית הנ"ל: מצה, זה בחינת אכילת ענג שבת, בחינת (ישעיה סו): למען תמצאו והתענגתם וכו'. וזהו: אין בין חמין למצה וכו', הינו אין בין התענית לבין אכילת ענג שבת הנ"ל, אין החלוק ביניהם, אלא משהו, נוסריקון והיה מעשה הצדקה שלום (ישעיה לב). הינו פי אין דומה שלום של התענית, לשלום של שבת, פי זה אין לו פה, וזה יש לו פה. וזהו החלוק, שבחינת שלום שיש לו פה, הוא במעלה על שלום שאין לו פה, כמו מעלת מדבר על חי. פי החיות הם היים כמו בני אדם, אבל האדם יש לו מעלה שיש לו ב"ח הדברי. וזהו החלוק בין חמין למצה, שהחלוק בין חית להא. חמין הוא בחית, זה בחינת שלום שאין לו פה, בחינת חי, בחינת (איוב ה): וחית השדה השלמה לך. הינו בחינת שלום שאין לו פה, שאין לו ב"ח הדברי, כמו חיות השדה. ומצה היא בהא, זה בחינת ה' מוצאות הפה, בחינת ב"ח הדברי כנ"ל. וזה בחינת (בראשית מז): הא לכם זרע, בחינת (הושע י): זרעו לכם לצדקה, בחינת: מעשה הצדקה שלום כנ"ל: וזהו (משלי יח): מדנים ישבית הגורל. גורל זה בחינת ענג שבת, בחינת (דניאל יב): ותנוח ותעמד לגורלך לקץ הימין, שאז יהיה ב"ח שבת. וזה: ותנוח, זהו בחינת (שמות כ): וינח ביום השביעי. וגורל תזה, שהוא שבת, מבטל מדנים וצרים כנ"ל. ועוד יש לו ב"ח, שבו נעשה בחינת פה כנ"ל. וזהו: ובין עצומים ופריד – בין התעצמות והתחברות קנה החית לנג החית, הוא מפריד, ונעשה הוא מהחית, הינו בחינת פה כנ"ל:

וזהו ששאלו את רבי יוסי בן קסמא: אימתי בן דוד בא. וחיוב להם: כשיפיל זה השער וכו'. ועפר הדבר, שיפיל שלשה פעמים, ואין מספיקין לבנותו עד שפן דוד בא. פי שער ארם זה בחינת שער דסטרא-אחרא, וכשיפיל נפילה אחר נפילה, על ידי בחינות שהבאתי* כנ"ל, אז יבוא בן דוד ויבנה שערי הקדשה. הינו, פשאין אמונות חכמים, ואין

שומע להם, בבחינת (ישעיה כט): ולמוכיח פשעו וקשויו; עלי-ידיה באים לחלי עד אין מרפא כנ"ל, בבחינת (תהלים קז): ויגיעו עד שערי מות. אבל בשיש להם אמונה, אזי נפתחים להם שערי הקדשה, בבחינת (ישעיה כו): פתחו שערים וכו' שומר אמונים. וכשזה קם זה נופל, ואז נופל שער ארם פעם אחת: והקמת אמונה היא עלידי נדר, ואז נהיר בנהירו דאבהן כנ"ל, ואז נבנה פעם שניה שער הקדשה, בבחינת (תהלים כד): שאו שערים ראשיכם, פי האבות הן הראשונים, בבחינת (שמות ו): אלה ראשי בית אבותם. וכשזה קם זה נופל, וזה בחינת נפילת פעם שנית שער של ארם: ועלידי הארות האבות זוכה לשבת, להשפית אויב, וזוכה לשלום כנ"ל. ואז נבנה פעם שלישי שער הקדשה, בבחינת (זכריה א): ומשפט שלום שפטו בשעריכם; ובבחינת צדקה: אל תדבא עני בשער (משלי כב). ומכניעים השונאים היונקים משער ארם, בבחינת (תהלים סט): ושיחו בני ישבי שער. פי נבנע כבוד בועם, שהיא עשו אדם כנ"ל, שהוא באדרת שער (בראשית כה), וזהו נפילת פעם שלישי שער של ארם:

(עד כאן לשון רבנו ז"ל)

שיד לעיל, אחר תבת עלידי בחינות שהבאתי*: [בכאן דלג רבנו זכרוננו לברכה פמה תבות, שהיו פתוכים בלשוננו שם בכתיבתו הקדושה, וכשנתן לי להעתיק תורה זאת, מחק בכונה פמה וכמה תבות מפתיות ידו הקדושה, כדי שלא אעתיקם, וראיתי שהיה לו בזה פונה שלמה. וכן היה דרכו פמה פעמים בכמה תורות, שהיה מודקדק מאד בשנתן תורתו להעתיקה, למחק שם פמה וכמה תבות שהיו מכתרים להענין מאד, ודלג באמצע, פי לא רצה שיתגלו אלו הדבורים. והמעין היטב באלו המקומות, יוכל להבין שחסר שם באמצע הענין. וגם בתורה הזאת יכולין לראות קצת, פי כתב: וכשיפיל וכו' עלידי בחינות שהבאתי, ואין זה דרך לשוננו. אך כל זה היה אצל

כתוב הדור מבאר היטב, אך בכונה מדיקת דלג באמצע, פי כל דבריו הקדושים היו בפלם ומשקל גדול, מה לגלות ומה שלא לגלות. ואפלו תבה אחת יתרה, היה מדרקדק עליה שלא לדבר או שלא להעתיק, כפי מה שהיה ידע עלפי השגתו העצומה, שאין צריכין לגלות זאת. ועין בסמוך בסימן נ"ח אות ט, מה שכתוב שם: פי הגדלה של הפשרי הדור היא בחינת פלי אל התחדשות התורה בבחינת (** ואלו וכו'. ושם נבר החפרון לעינים. ועתה עלפי הנ"ל תבין הדבר, כי שם מחק כמה תבות באמצע התורה. וכן באותה התורה שבסימן נ"ח הנ"ל מחק מקדם גם כן כמה וכמה תבות ועינים בשאר מקומות שאין נבר בל"ב. וכן אחר כך בסימן נ"ט שם גם כן מחק באות ה' אחר וזה פרוש: בית והון וכו', שהאבות היו מגירים גרים וכו', שם מחק כמה וכמה תבות, וכן בשאר מקומות באותה התורה, וכן היה בכמה וכמה תורות שגתן להעתיקם כנ"ל, והדברים עתיקים:

שיך לאות א' וב': המבנה תלמידהכם אין לו רפואה למכתו (שבת קיט:), פי כל הרפואות הם הרפבות, דהינו שולקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כך וכך, וכן עשב אחר שמשקלו כך וכך, וכן שוקלין ממה מינים. וכל עשב ועשב יש לו פח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם הרפכה. וזאת ההרפכה יש לה פח לרפאות החולאת. נמצא, שעקר פח הרפואה – על ידי ההרפכה, שנעשה לה פח אחר חדש על ידי הפח שקבלה מפל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הפח של ההרפכה דוקא מרפאין החולאת. ועלין צריך רפא ממחה, שיודע לעשות ההרפכה, אבל מי שאינו ממחה, אף אם יקח העשבים שיש להם פח לרפאות, עם כל זה לא יפעל בלל, כי אין יודע איך להרפכם. כמו כן התורה, שהיא רפואה לכל דבר, כמו שכתוב: ולכל פשרו מרפא; אין מי שיודע אותה כי אם חכמי הדור, פי נמסרה להם לדרשה בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. אבל מהתורה בעצמה אי אפשר

לידע דבר, כפיאם עלפי חכמי הדור שהם מפרשים אותה, פי התורה עניה במקומה ועשירה במקום אחר, והחכמים מלקטין ומערבין ומרפכין את התורה, ודורשין אותה ממקום למקום בשלש עשרה מדות, והם גורעין ומוסיפין ודורשין (ב"ב קיא:); ואף שכתוב בהתורה כה, הם גורעים ממנה אות או תבה, ובמקום אחר מוסיפין, ובזה דורשין אותה כפי מה שיודעין, כמו שנמסרה להם. ועלין כשפוגם בכבוד תלמיד חכם אין רפואה למכתו, כי עקר פח הרפואה שמקבלין מהתורה, אי אפשר לקבל כי אם על ידי חכמי הדור, פי להם נמסרה לדרש, והם יודעים להרפכין אותיות התורה כנ"ל, שזה עקר פח הרפואה כנ"ל, פי כל העשבים מקבלין פח מהתורה, כמבאר לעיל, ועקר כחם לרפאות הוא על ידי ההרפכה כנ"ל. על כן העקר תלוי בחכמי הדור, שעל ידי שהם יודעים לדרש את התורה, ולהרפכין אותיות התורה כנ"ל, על ידי זה מקבלין פח כל ההרפכות של כל העשבים, שמקבלין פח מהתורה. על כן העקר – שיהיה לו אמונת חכמים, ולהזהר בכבודם, לירא מהם מאד. ואף אם נראה לו מהם דבר שאינו מפרש בהתורה כך לפי דעתו, ונדמה לו שהם עושים, חס ושלום, כנגד התורה, הוא צריך להאמין שבדאי הם עושים נכונה עלפי התורה, פי התורה נמסרה להם. כגון שאנו רואים שמופרש בתורה: ארבעים יפנו (דברים כה); והם אמרו שלשים ותשע מלקות דוקא (מכות כב: ע"ש), פי הם יודעים עלפי הדרשות והמדות, כפי מה שנמסר להם, שצריך דוקא שלשים ותשע מלקות. עלין צריך להאמין בחכמים, ולהשליך שכלו ודעתו, רק לסמוך עליהם, פי להם נמסרה התורה לדרשה כנ"ל:

שבעל פה שמגלים, מה שמחברים ימין ושמאל הרחוקים שהם דברי תורה העשירים במקום אחד של חסד ועניים במקום אחר של גבורה ומאחדים אותם ומגלים ומכסים בהם בלבוש את החכמה. ופתום ולא ידוע התשובה ועצם ומהות החכמה המלוכשת בתורה שבעל פה שמגלים. ואין מי שישב עליה על השאלה שמתעוררת בבינה ובפרטי תורה שבכתב הנמשכים מן הבינה, משום שהיא התשובה של מהות החכמה המאוחדת בלבוש בכל הספירות היא נסתרת וטמירה וגנוזה. גנוזה בתוך תפארת משפט ועיצות התורה, טמירה בתוך הבינה שבה שורש פרטי המצוות והחידושים ונסתרת מהותה של התשובה בתוך החכמה עצמה.

אתה, דא ימינא, שירותא דקנימא לשאלא, ולאתבא ביה, והוא כהן עלאה. כמה דאת אמר (תהלים קי) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. מאן על דברתי מלפי צדק. אלא כהן עלאה דא, איהו דקנימא על דבר, בגין דהוא דבר לא קנימא, אלא בימינא. והוא דבר מאן איהו. מלפי צדק, כהן שמייה. ומאי דאמר דברתי, בגין דאתקשר ביה כדור. וכל מלי שבחא דיליה, כהןא דבר אתיין. ועל דא דברתי. ובגין כהן, אתה דא כהן. והא אוקימנא, דתלת דוכתי אינון, דאקרי כל חד אתה. – אתה, זה ימין שהוא חסד שמקורו מחכמה, שהוא האור המלוכש בתורה שבעל פה, ראשית והתחלה שעומד לשאלה, כי מפני הסתרת הידיעה על ידי הכיסוי וההלכשה של אור החסד בתורה ממילא מתעוררת קושינות, לדוגמא על פשט דברי הפסוק מתעוררת השאלה מהיכן השיגו חז"ל כי ארבעים יכנו דהיינו חסר אחד. אך בניגוד לאור החכמה הנסתרת בבינה שעומדת לעורר שאלה ללא תשובה, התחלת אור החסד שבתפארת התורה הוא בבחינת ולהשיב בה תשובה, כי הזוכה על ידי נדר לאמונת חכמים, דייקא על ידי מעימתו בפליאה והאמונה שיש לו אחר כן, יהיה לו הכלי לעיין בדברי חז"ל בעין האמונה וחכמה להשיג מאין כוחם הגדול להפחית המכות שלא כהפשט אלא כבתורה שבעל פה וכפי חוקי לשון הקודש שקיבלו וכפי שהוסמכו בדעתם הפלאית להחסיר המכות, או כדוגמת ראש השנה שחל בשבת שקיבלו וגזרו בשב ואל תעשה הפך דברי ה' יתברך כביכול. אתה שהוא החסד כנ"ל מקורו בחכמה העליונה הפלאית והוא לשון נסתר בכיסוי כהן איש חסד עליון, כי זה אור החסד המתלבש בכל חלקי התפארת של התורה הינו נמשך ממקום עליון וגבוה נשגב ופלאי. ומנין הראיה שמילת אתה מרמז על חסד אלא כמו שכתוב אתה הוא כהן (צד ימין צד החסד) לעולם על דברתי מלפי צדק, מהו על דברתי מלפי צדק? אלא כהן עליון זה שהוא אור

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה כח) וי אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית וגו'. האי קרא רזא דמהימנותא איהו. וי, רזא עלאה, שירותא דנקודה עלאה סתימא דלא ידוע. אלקי, רזא (מלכים א יט) קול דממה דקה, ואיהו שירותא דקנימא לשאלא, ואסתים ולא ידוע, ולית מאן דאתיב עליה, בגין דאיהו סתים וטמיר וגניז. – פתח רבי אלעזר ואמר, ה' אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. זה הפסוק סוד האמונה הוא, כי מדבר מהדרגות העליונות של חכמה פלאית שמשויגים החכמים הצדיקים, שאנו על ידי נדר טועמים מעט מרחוק טעם חכמתם ועל ידי זה אנו זוכים להאמין בהם, להאמין שהקב"ה משפיע חכמתו האלוקית לאדם הצדיק הזוכה על ידי קדושתו להיות כלי לדיוקן העליון לקבל החכמה העליונה כדי להדריך את עמו ישראל להגיע גם הם לקדושה ולחכמה. ועתה מבאר כל מילה בפסוק כנגד הדרגות של הורדת החכמה הפלאית למטה לתוך תורה שבעל פה בקיום עיצות התורה המחזקת האמונה בחכמים ובעיקר עיצת הנדר בעצמה. הוי"ה סוד עליון של החכמה העליונה הפלאית המכוסה מעין כל, כמו שאמר שלמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, החכמה העליונה היא ההתחלה שהוא כצורת אות יוד וקוץ שלה שהיא נקודה עליונה שהוא החכמה עליונה שבאצילות, שהיא התחלת כל הספירות, המשפיעה לבינה ולחסד כו' עד למלכות, עד לתורה שבעל פה, כי יוד היא התחלת כתיבת כל האותיות (עיין תורה י"ח) והיא גולם אשר בתוכו נעלם כל הפרטים היכולים להתגלות ביצירה בכוח החכמה הנ"ל, (גלם גימטריא חכמה (רבא"ד על ספר היצירה בעניין פליאות חכמה) סתומה ולא ידועה, שהיא פלאית ומכוסה שאין משיגים אותה אלא הצדיקים הגדולים במעלה, חכמי ישראל אשר התורה מסורה בידם. אלקי, היא הבינה, סוד קול דממה דקה, הנמשכת מן החכמה, בחינת סיג לחכמה שתיקה על שאלה, שאפילו על השאלה עצמה שאין יודע מה לשאול בה מרוב הנשגבות שכולם אצלה בחינת שאינו יודע לשאול, אלא שבחכמה הוא שתיקה לגמרי מלהשיג שאלה כנ"ל, ובבינה אשר החכמה מתלבשת בה יש כן קול נשמע המעורר שאלה, רק שהוא דק ונחשב כדומם ושותק, והיא הבינה התחלה לספירות שתחתיה מחסד עד מלכות כנ"ל להשפיע בהם בלבוש, שעומד לשאלה אך ללא תשובה, כי אין מושגת לנו חכמת החכמים האוחזים בפלאות חכמה זו, ומתעוררים בנו השאלות אשר המענה להם היא האמונה בחכמים. ובאמת המה מורדים ומלבישים את החכמה בפרטי הבינה בחידושיהם ועיצותיהם ובתורה

החכם שהוא לבוש אור החכמה הפלאית והעליונה, אשר הוא עומד עד דבר שהיא המלכות אמונה, להשפיע בה הסדו, משום שאותו דבר שהיא מלכות אמונה, אמונת חכמים לא עומד אלא בימין. כי צד החסד שהוא ימין ולבוש אור החכמה שבתורה שבעל פה שהיא סוד התורה הוא נשגב מאתנו, אך על ידי נדר מאיר בלבנו מרחוק אמיתתו מסיני עד שאנו מתחזקים באמונת חכמים לבלי לסור בדבריהם ימין ושמאל. עוד יש לבאר בדומה, על פי דברי רבינו בתחילת התורה הנ"ל, כי כהן עליון הוא דיבור ה' כפטיש יפוצץ סלע, שזה הדיבור מגיע מחכמה הכללית אשר פרטיה שבבינה הוא בחינת ריבוי הניצוצות אשר כלולים בדיבור, ומן הניצוצות נבראים מלאכים, שזה דיבור אשר ממנו הוא שר וראש לכל המלאכים שר וראש דייקא כמובא כאן בזהר כנ"ל שירותא וראשית דקיימא לשאלה וקיימא לתשובה, וזה דיבור של ה' שהוא אור החכמה משפיע למלאכים והם משפיע לדבר לחיותו, לדבר דייקא בחינת עולם העשיה המסתיר אשר בו מתגלה כוח האמונה בחכמת החכמים, אשר קיבלו דיבור ה' וממשיכים בחידושם דיבורי ה' לעולם לקיימו, והמלאך המקבל חיות, שהיא החכמה אשר תחיה, הוא מקבל ביד ימין בחינת כהן עליון צד ימין, ובכח יד שמאל משפיע לדבר המלכות, שעל ידי זה עומדת בחיות וקיום על ידי השפעת חיות החכמה בה. כי מי שאין לו אמונה חיוו אינם חיים ולהפך על ידי האמונה שמקבל על ידי נדר ופליאות החכמה שמאירה בו מרחוק על ידי זה יש לו חיות, כי מאמין שתורת אמת מפי ה' מסורה לחכמים בכל דור ודור לדעת מה לעשות בעת ההיא. ואותו דבר מהו? מלכי צדק, היא המלכות כנ"ל מאן מלכי רבנן, כי הם מולכים על יצרם ועל הכבוד כועס על ידי המוח של אמת של תורתם וקיום רצון ה' ומכניעים החומר ומתקדשים ומשיגים החכמה האמתית, ועל ידי השגתם סוד חכמת התורה פלאית, הנמשכת מבחינת מאדם העליון הקדמון, מגלים החכמים את סדר האמת וצדק של הנהגת ה' הנמשך בעולם, שזה העולם הוא אדם גדול ומגלים החכמים את צדק הנהגת ה' בני האדם התחתון, שהוא עולם קמון אשר בו ציור פלאי של כל העולמות בחינת מבשרי אחזה אלוק (עיין ראב"ד על פירוש ספר היצירה בענין פליאות חכמה). כי זה כי עיקר צדק הנהגה של דיבור ה' יתברך, להיות בעלי בחירה להאמין בה' ובמשה עבדו ולקיים רצון ה' לבלי לסור ימין שמאל ובזה תלוי ביאת בן דוד כפי שגילה רבי יוסי בן קסמא לתלמידיו. מלכי צדק כך שמו. כי שמו מגלה מהות העניין שהיא החכמה המלוכשת בו, כי זה ענין האמונה לגלות צדק הנהגה הפלאית של התורה שהיא תיקון העולם באמת. ומה שאמר דוד דברתי, שהדיבור הוא שלו, משום שהדיבור והחכמה מאת ה' יתברך המאיר בדבר, שהיא המלכות נקשר

ואחוז בדוד המלך, כי זה היה עיקר ענינו ושורש נשמתו, עליית המלכות והאמונה בה' ובחכמים שעל ידי זה דייקא זכה להרבות תשבחות ודיבורים ברוח הקודש הנושאים בתוכם כמה פירושים וניצוצות חכמה כפטיש יפוצץ סלע. וכל דברי השבחה שלו בתהילים באו מן החכמה, רוח חכמה הבאה מקודש (עיין תורה בא) להאיר באותו דבר שהיא המלכות, לחזק אמונה שלו בה' ואמונה של ישראל הקוראים גם הם התהילים. ועל זה אמר דייקא דיברתי, כי הוא דוד המלך דייקא כנגד מידת המלכות והאמונה. כי המלך צריך להתייעץ בחכמים ולהאמין בהם (כמובא בתורה י"ח) וכמו שלמה בנו החכם באדם אשר מידתו כמידת אביו שהרי בעת מיתת אביו בשבת התייעץ בחכמים כידוע מה לעשות באביו בענין הקבורה. והוא תיקן התקנה הקדמונית לנמילת ידיים אשר לנו יש לקיים באמונה וליטול ימין ומשמאל ולא לסור ימין שמאל מדבריו וסייג לחכמה שלו. ומשום זה שאת החכמה מקבלים על ידי יד ימין של המלאך בדבר המלכות, לכן אתה זה כהן כנ"ל. והרי בארנו ולמדנו ששלושה מקומות הם שכל אחד נקרא אתה. כי אתה מקבל מהחכמה שהוא ראשית ומקום ראשון כי ה' אלוקי אתה, המאיר בחסד ובתפארת התורה, שהוא מקום שני הנקרא אתה, ומאיר אתה במלכות דיברתי שהוא מקום שלישי כי בעת שמקבלת החיות בה עד שאדם מאמין בשלמות בה' הסמוך אליו ומנהיג אותו בצדק ההשגחה אזי יכול להמליך את ה' ואת החכמים, באמונה שלמה ולומר אתה כי זה עיקר ענין חידושי החכמים להמשיך האמונה התמימה בכל אחד מישראל לומר בתמימות ואמונה שלמה ברוך אתה ה'.

אַרְוֹמְמֶךָ פְּלֵא כְּחֶדָא. אֲוֹדָה שְׁמֶךָ פְּדִקָא יְאֵוֹת, וְהֵאֵי שֵׁם יְדִיעַ. כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא, כְּפִיּוּא וְלִבְוִשָׁא, לְאֵתְלַפְּשָׁא נְהוּרָא סְתִימָא עֲתִיקָא, רֵאשִׁיתָא דְרִנָּא עֲלָאָה, אָדָם קְדָמָאָה, טְמִירָא כְּכִפְוִיָּא דְנְהוּרָא אַחֲרָא. – ביאור המשך מילות הפסוק כנ"ל בישעיה, ארוממך על ידי המלכות אמונה (מקום אחד), בחכמי התורה והתפארת (מקום אחד נוסף כנ"ל) לגלות אמת ושורש חכמתם העליונה (מקום אחד שלישי), כולם כאחד מעלים ומרוממים את מלכות ה' ושער הקדושה מנפילתה והכל על ידי נדר פלאי. כי כולם באמת הם דבר אחד. כי החכמה מתלבשת בתורה ובאמונה להיות כולם בחינת אתה כנ"ל. אודה שמך כראוי, והוא שם ידוע, כי על ידי התחזקות באמונת חכמים המביאים לאמונה בה' עד שמשבחים ה' ומודים לשמו כראוי בלב שלם המאמין בשלמות ומכיר במודה בטוב ה', על ידי זה שם ה' וצדק הנהגתו ידוע ומושג מעט ויותר בכל פעם. ובסיבה שניתן לי לבחור להודות הוא מתוך כוח הבחירה לא לסור ימין ושמאל, כי עשית בעולם העשייה והמלכות פלא,

שהוא כיסוי ולבוש לאור החכמה, להתלבש אור סתום עתיק נסתר וקדום, ראשית דרגה העליונה הפלאית שאין אדם המשיגה מלבד החכמים האמתיים, דרגה של אדם קדמון וראשון, בו כלולים כל העולמות והניצוצות, בחינת דיבור ה' כפטיש יפוצץ סלע, טמיר ועליון בכיסוי שלו אור אחר, כי אורו העליון המתכסה להשאיר בחינת עד שח"ו יכול לסור ימין ושמאל עד זה האור נופל ונגנז והוא מתלבש באחוריים. כי אפילו בשער של רומי, שער הסטרא אחרא נפלו שם הניצוצות של דיבור החכמה ויש לבררם משם, שיש להפיל ולהכניע שער הסטרא אחרא על ידי אמונת חכמים, על ידי פלא הנדר, כי עשית פלא לתיקון, כי זה השער של אור אחר הוא בקליפה יונק מן האמונה ובעת נפילתו זה קם וחוזר כוח שער הקדושה ומיד בן דוד בא. כי קליפת אותו האיש הוא בחינת פגם אמונת חכמים פגם אמונה בתורה שבעל פה, אך יונק בדמיון הדברים מן החכמה האמתית, בחינת שקר שתחילת מעט אמת, ועל זה גם נחרב בית המקדש ודעת הקדושה, שהיו מעליבים במלאכי אלוקים חכמי הדור ופסקו אנשי אמונה, ואמונת חכמים, ועלי נדר יהיה התיקון לבית המקדש, וייכנע הכבוד כועס הוא עשו הוא אדום ושער הקליפה.

דָּבָר אַחֵר בִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא, בִּי עֲשִׂיתָ אֱלֹהִים. וּמַחֲוֹ אֱלֹהִים הָאֵל תַּנְיִנָּה, אֱלֹהִים בִּימִית, אֱלֹהִים בִּינָה. אֲבָל דִּיּוּקְנָא דָּא, אֵיחֻוּ תְּלַת סְטָרִין. רֵאשִׁית דְּרִזָּא עֲלָאָה דְּאָדָם קְדֻמָּאָה. בְּגִין, דְּבִדְיוּקְנָא דָּא, אֵיחֻוּ תְּרִין דְּרֻעִין, חַד מִכְּאָן, וְחַד מִכְּאָן, וְגוֹפָא בְּאִמְצָעֵיתָא, וְכֵלָא רִזָּא חֲדָא. וְאֵיחֻוּ רִזָּא דִּיחֻודָא, א'. וּבְגִין כְּהָ אֱלֹהִים לְהוֹשִׁבְנָא אַחֵר, וְהֵינֵנוּ בִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא. וְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא אֲמַר חֲכִי, בִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא, פְּלֵא דָּא הוּא חַד דְּרִזָּא מְאִינֵנוּ פְּלֵאֵיחֻוּת הַמְּנוּנָא. וּמֵאֵן אֵיחֻוּ. דָּא (אֵיּוֹב כַּח) נְתִיב לָא וְדָעוּ עֵיט. וְאֵיחֻוּ פְּלֵא. – דָּבָר אַחֵר וּבִיאֹר נִיצוּץ אַחֵר שֶׁל הַפְּטִישׁ הַמְּאוּחָד בְּשׁוֹרֵשׁ הַנִּיצוּץ הַקּוֹדֵם, כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא, עֲשִׂיתָ אֱלֹהִים, שֶׁהִיא לִימוּד הַחֲכָמָה, כִּי דֶרֶךְ הַשְּׁגָת לִימוּד הַחֲכָמָה הוּא שְׂרָאשִׁית יֵאֱמִין בַּחֲכָמִים, וְאִם פָּגַם בְּאִמוּנָה יִתְקַנֶּה עַל יְדֵי נֶדֶר, וְעַל יְדֵי הַאִמוּנָה יִקְיִים דְּבִרְיָהּ לְבַלִּי לְסוּר יְמִין וּשְׂמָאל וְעַל יְדֵי הַקִּיּוּם יִהְיֶה בְּעֵצְמוֹ כְּלִי רְאוּי לְקַבֵּל הַחֲכָמָה (בַּחֲנִינֵת וְיֵהִי יְדִיו (יְדֵיו הַמְּתוֹקְנוֹת דִּיּוּקָא) אִמוּנָה (אִמוּנַת חֲכָמִים) עַד בֵּא הַשְּׂמֵשׁ, שֶׁל הַחֲכָמָה אֵלָיו בְּגִילוּי. וְמָה הוּא אֱלֹהִים אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ? הֲרֵי לְמַדְנֵנוּ אֱלֹהִים בֵּית, אֱלֹהִים וְלִמּוּד בֵּינָה. לְמַד לְהַתְּבַוֵּן מִפְּרָטִי נִיצוּצוֹת הַחֲכָמָה אֲשֶׁר בְּבִינָה מָה הִיא מֵהוּת וְכֻלּוֹת הַחֲכָמָה. כִּי הַחֲכָמִים עַל יְדֵי קְבֻלָּתָם שׁוֹרֵשׁ חֲכָמַת הָאֱמֶת וּמְסוּרַת הַפְּסוּקִים וְהַפְּרוּשִׁים הַרְבִּים וּפְרָטִי הַחֲלֻכּוֹת וְהַמְּשֻׁנּוֹת יוֹדְעִים לְרֵאוֹת וְלִגְלוֹת הַחֲכָמָה בְּמִקּוֹם נִיצוּצוֹת הַעֲשִׂירוֹת וְהַעֲנִיּוֹת הַרְבִּים, לְחַבְרֵם שׁוֹב יָחַד לְדַבֵּר אַחַד כּוֹלָל. אֲבָל יֵשׁ

לְהַתְּבַוֵּן וְלְרֵאוֹת פְּרָטִי צוֹרֵת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר ה' יִתְבַרֵךְ בַּחֲכָמָתוֹ בְּפִלְאִית הַלְבִּישׁ בְּצוֹרֵתָה חֲכָמָה עֲלִיוְנָה, דְּמוּת שֶׁל א' הִיא שְׁלֹשָׁה צַדִּדִּים, יוֹד יְמִין וְאוֹ בְּאִמְצָע וְיוֹד בְּשְׂמָאל. וְהוּא, זֶה הַצִּיּוֹר וְדְמוּת אֱלֹהִים הַדּוּמָה עֲלִיוֹן הוּא רֵאשִׁית חֲכָמָה, הוּא סוּד נְסֻתָר בְּכִיסוּי וּפְלֵא, סוּד הַעֲלִיוֹן שֶׁל אָדָם הֵרָאשׁוֹן, אָדָם קְדֻמוֹן כְּנ"ל שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ לְכָל הַהֲנַחְגָּה שֶׁל כָּל הַעוֹלָמוֹת עַד לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָה מִקּוֹם הַבְּחִירָה בְּאִמוּנָה לְבַלִּי לְסוּר יְמִין וּשְׂמָאל, וְלִגְלוֹת הַדִּיבּוּר עַל יְדֵי כּוּחַ הַמְּלָאכִים, עַל יְדֵי שְׂאִינֵנוּ מְעֻלֵּיב בְּמִלְאכֵי אֱלֹוִקִים אֵלָּא מְכַבֵּדֵם עַל יְדֵי הַכְּרַתוֹ בְּמַעֲלַת הַפְּלֵאִית עַל יְדֵי קִיּוּם הַנֶּדֶר הַפְּלֵאִי. וְכָל זֶה הַדְּמוּת שֶׁל אָדָם הַעֲלִיוֹן הוּא בְּדְמוּת אוֹת א' מְשׁוּם שְׁבַדְמוּת א' שְׁתֵּי זְרוּעוֹת הַמָּה שְׁתֵּי הַיּוֹדִין, אַחַת מִכְּאָן וְאַחַת מִכְּאָן, יְמִין וּשְׂמָאל וְהַנְּהַגְתָּ קְבֻלַּת הַשְּׁפָע וְהַשְּׁפָעָה הַשְּׁפָע שֶׁל הַמְּלָאכִים אֵת דִּיבּוּר ה' לְדַבֵּר הַמְּלָכוֹת שְׁבוּחַ הָעוֹלָם. וְהַכְּנַת הַכְּלִי בְּאָדָם לְקַבֵּל כּוּחַ הַמְּלָאךְ לְרַפָּא נַפְשׁוֹ וְגוֹפוֹ הוּא עַל יְדֵי שְׂאִינֵנוּ סָר יְמִין וּשְׂמָאל מִן חֲכָמַת הַתּוֹרָה וְהַגּוֹף הַמְּפּוֹאָר שְׂבַאמְצָע, אֲשֶׁר בְּפִנְיֵמִיתוֹ אֲבִרֵי הַחֲכָמָה הַנְּמַשְׁכִּים מִן הַמוּחַ שְׂבַאמְצָע וּמוֹנְהִיגִים עַל יְדֵי שֶׁהוּא רֵאשִׁית הַגּוֹף וּמוֹנְהִיגוֹ. וְהַכָּל סוּד אַחֵר, כִּי הַסוּד הַנְּסֻתָר וְהַמְּכּוּסָה וְהַפְּלֵאִי הִיא הַחֲכָמָה וְהַדִּיבּוּר הַכוֹלָל כָּל הַנִּיצוּצוֹת, אֲשֶׁר בְּתוֹכָם הֵם אַחַד טָרַם הַפִּיצוּץ וְהַפְּצָה לְכָל צַד, כִּי דְבָרֵי הַתּוֹרָה הָעֲשִׂירִים הָעֲנִיּוּם בְּמִקּוֹם הַרְחוּקִים זֶה מִזֶּה בְּאֱמֶת אַחַד הֵם, וְהַחֲכָמִים מְלַקְטִים הַפִּיזוּר לְהִיּוֹת כְּבִרְאשׁוֹנָה. וְהוּא סוּד הַיְחוּד אֲשֶׁר בְּדְמוּת צוֹרֵת אוֹת א' כִּי הַיְדִים אֲשֶׁר בְּצַדִּדִּים אַחַד הֵם וְכֻלּוֹלִים בְּגוֹף, וְלִכֵּן הַמְּאִמִּין בַּחֲכָמִים וְאִין סָר יְמִין אוֹ שְׂמָאל לְהַפְּרִיד הַיְדִים כְּבִיכּוֹל מְאִמְצָע זֹכֵחַ גַּם הוּא לְגַלוֹת יְחוּד ה' לְדַעַת כִּי עַל הַעוֹלָמוֹת גּוֹף אַחַד הֵם שֶׁל אָדָם עֲלִיוֹן וְחֲכָמָה אַחַת אֱמֶתִית וְצוּדְקַת הַמּוֹגְלָה מְלָכוֹת ה' מִלֶּךְ יְחִיד וּמְיֻחָד רֵאשׁוֹן לְכָל. וּמְשׁוּם שְׂכַךְ צוֹרֵת הָאֱלֹהִים חֲכָמָה מְרֻמּוֹת עַל אַחַדוֹת הַיְדִיּוֹת בְּגוֹף כֵּשֶׁם שֶׁהַחֲכָמָה כּוֹלֵל הַכָּל בְּתוֹכָהּ כְּנ"ל לִכֵּן אֱלֹהִים אוֹת הֵרָאשׁוֹנָה וּבְסֻדֵּר הָאֱלֹהִים בֵּית וְרֵאשִׁית חֲכָמָה הִיא לִכֵּן הוּא בְּחֻשְׁבוֹן וּגְמֻטְרִיא אַחַד לְהַלְבִּישׁ וְלְרַמּוֹז הַחֲכָמָה שְׁבוּזוֹ הַדְּמוּת וְהַחֲשְׁבוֹן גַּם כֵּן שְׁעֲנִינָה סוּד הַיְחוּד בֵּין יְמִין וּשְׂמָאל עַל יְדֵי אִמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהִיא פְּלֵא. וְהֵינֵנוּ עֲשִׂיתָ פְּלֵא, כִּיסוּי וְלְבוּשׁ דְּמוּת הַחֲכָמָה בְּצוֹרֵת הָאֱלֹהִים, וְהוּא מְתַגַּלָּה דִּיּוּקָא בְּחִידוּשֵׁי חֲכָמַת רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַמְּתַבְּוֵן בְּנִיצוּצֵי חֲכָמַתָּה גַּם בְּצוֹרֵתָה וְגַם בְּמִלּוּי שְׁלָה פְּרָטִי אוֹתִיוֹת הַמִּלּוּי וְסֻדֵּר שְׁלָהֵם, כִּי עַל יְדֵי הִילוּף סֻדֵּר הָאוֹתִיוֹת בְּהִיפּוּךְ, נִתְהַפֵּךְ פְּלֵא לְאֱלֹהִים לְרַמּוֹז שֶׁהַפְּלֵא הַמְּתַכְסֶּה וּמְתַלְבֵּשׁ בְּסֻדֵּר אַחֲרֵי וְאֵפִילוֹ בְּשַׁעַר רוּמִי, יֵשׁ לְהַכְּנִיעוֹ וְלְהַפְּכֵנוּ מִפְּלֵא לְאֱלֹהִים עַל יְדֵי פְּלֵא הַנֶּדֶר הַמְּתַקֵּן שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה וְאִמוּנַת חֲכָמִים לְלַמּוּד אֱלִיפּוֹת שְׁלָהֵם עַל יְדֵי הַקִּיּוּם הַמְּעִשִׂי. וְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא הַעֲתִיק וְהַקְּדוּמוֹן, כְּנֶגֶד אָדָם קְדֻמוֹן שֶׁהִשִּׁיג, הוּא הַדָּג הַצַּדִּיק הַשְּׂטֵם בֵּים הַחֲכָמָה הַפְּלֵאִית אֲמַר כֶּךָ וְגִילָה נִיצוּץ נוֹסֵף

בזה הצירוף, **כי עשית פלא. פלא זו היא דרגה אחת מאותם פלאות חכמה**, שהיא שורש כולל לכל ל"ב נתיבות החכמה אדם קדמון תמיר ונסתר וגנוז, ומה היא זו הדרגה ומי הוא זה? **נתיב ראשון וגזע עליון לענפי ל"ב נתיבות. לא ידעו עיט**, המה החכמים עיני העידה, המשולים לעיט אשר יש ביכולתו לעלות גובה מכל חי נברא ולצפות למרחוק להעמיק עיון הראיה בחכמה ובכל זאת שורש מהות החכמה רחוקה מהם מה המית מה פשפשת עין לא ראתה לא עין עיט ולא עין איה, והוא נתיב פלא בלתי מושג אלא מרחוק ואין אשר ידע מהותו ועצמותו. כי גם החכמים הגדולים על אף רוב חכמתם האמתית והפנימית כנ"ל בכל זאת המה ישיגו עיקר ההשגה כי תכלית הידיעה דלא נדע, והוא הוא עיקר השגתם דייקא על ידי רוב חכמתם, להיות החכמה פלאית גם מהם תמיד. ולא חכמי השקר של השער הסטרא אחרא אשר הושבים בדמיונם כי יודעים החכמה האלוקית. אשר מפני זה דייקא יסורו ימין ושמואל אל השינוי מן האמת המסורה מסיני.

עצות מרחוק קרא להאי בקדמיתא פלא, והקא אמר פלא עצות מרחוק. אלא התם אצטריד לממני שית סטריד לדרגין עלאין, (ישעיה ו) פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. והקא, לא אתא לממני חושפנא. אבל עצות מרחוק מאי נינחו. תרי בדי ערבות. דכל עיטא דנביאי מתמן אתיא. אינן אקרון עצות מרחוק. אמונה אומן, תרי דאינן חד, נהר וגן. דא נפיק מעדן, דא אשתקי מיניה. הא הקא, כל רזא סתימא דמחיימניתא. – עצות המה מצוות וההלכות שמוגלים החכמים מרחוק, בחינת אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, הבאות ממקום רחוק, היוצאות ומתגלות פועל על ידי חיבור דברי התורה העשירים והעניים, הרחוקים זה מזה, וכן דייקא על ידי ההשגה שרחוקה ופלאית החכמה מהם כנ"ל, קרא לזה ישעיה בהתחלה בפרק ט' פסוק ה' פלא לבד ואחריו שש בחינות נוספות, לומר שהוא סוד אלף והפלא כנ"ל, שהוא פלאי ורחוק וכאן בפרק כה הוסיף ושוב אמר באופן אחר להגיד העניין, כי אמר פלא עצות מרחוק. ומה סיבת ההבדל באמירתו ונבואתו מפי עליון, אלא שם צריך למנות ששה צדדים (שעיקרם שלושה ימין שמואל אמצע) לדרגות העליונות מחד עד יסוד (מתוך מדבש), פלא יועץ (חכמה), א"ל (חסד) גיבור (גבורה) אבי עד (נצח) שר (הוד) שלום (יסוד). וכאן לא בא למנות חשבון וסדר השתלשות המידות, אלא להגיד ענין אחר הנצרך ללימוד, אבל עצות מרחוק המקבלות מהפלא הרחוק מי הם? שני בדי ערבות, נצח והוד בלבד, שכל עצה של הנביאים שהיא הוראת שעה וההלכה או היוזק התורה וסייג והידוש וחיודוד התורה מסורה, הבאה מדיבור ה' והמה הנביאים מלאכי ושליחי ה' לגלות

רצונו וחכמתו של המלך בכדי שיקימו העם רצון המלך, לכן כל העיצה שלהם בא משם מן הפלא הרחוק. כי החכמה יורדת עד לעיצות הפרטיות בימין ומשמואל שדברי הנביאים שבנצח והוד. כי העיקר הוא שתלכש החכמה הכללית הרוחנית והמופשטת הקדושה והרחוקה דייקא בתוך עיצות מעשיות לקיום בעולם המעשה כדי לגלות כי כאן אתה הוא כנ"ל. כי זה ענין העיצה, התלכשות החכמה הכללית בפרט, שבחר הנתיב הטוב והדרך הנכון בעת הזאת, לפי רצון ה' ולפי שורש נשמתו, בבירור הניצוצות נר"ן שלו דייקא (עיון במלבי"ם בכל פירושויו על מילת עיצה ויערב לך) וזה גילוי הנביאים הרבים המתנבאים הנהגה לעצמם והנביאים המגלים הנהגה לכלל ישראל לדורות בחיזוק גדר ומשמרת, פלא יועץ, עיצות לעיצות כמובא בליקוטי הלכות על ענין בן דוד הנקרא שמו כך. הם הנצח הוד בדי הערבות עלים, המגלים הערב וערוב חלקי החכמה להיות אחד כנ"ל. והמה שפתי הנביא החותכות הדיבור האחד היוצא מפייהם, פה אחד כגוף אחד המגלה דיבור אחד. נקראים עצות מרחוק. כי מקבלים ומשפיעים החכמה הרחוקה. אמונה אומן. כי על ידי קיום עצות החכמים אשר באלו העיצות החכמה הפלאית מכוסה, על ידי זה זוכים לאמונה, ועיקר עצת אמונת חכמים הוא עצת הנדר הפלאי המביא לאמונה הפלאית, כפל אמונה אומן, כי שהם שנים שהם אחד, נהר הוא היסוד המקבל מן בדי הערבות נצח והוד כנ"ל וגן היא המלכות דבר ה' המקבלת כל השפע מכל המידות ומן עדן החכמה אשר משם הנהר של היסוד המשפיע בה, זה היסוד יוצא מעדן, וזה דבר המלכות מושקה ממונו בשפע חיים. ובאמת הם אחד כי מה שבזה מתגלה הזה. כי תורה שבעל פה מקבלת השפעה מן החכמה המכוסה שבעדן על ידי היסוד המצמצם כל החכמה בתוכו ובאמת הכל אחד כנ"ל גוף שלם בחיותו מן הראש ועד עטרת היסוד. הרי כאן אתה במלכות ודיבור של רבי אלעזר בסודות שגילה מגולה כל הסוד הנסתר של האמונה. כי על ידי פליאות החכמה הנסותרת מתאפשר כוח הבחירה באמונה האמתית. וכל ישראל מאמינים בני מאמינים (אברהם יצחק ויעקב יד ימין יד שמאל וגוף אמצעי) על אף שנפלו בגלות באמונתם, עדין מתלבשת חכמת אמת בליבם, להאמין לעצת הנדר, כדי להקים שלמות האמונה, כי יש להם אמונה שאינם מאמינים כראוי ומחפשים באמונתם את תיקון האמונה בשלמות להקים שער הקדושה, ועל ידי זה יבוא בן דוד פלא יועץ לגלות עיצות האמונה מרחוק בשלמות במהרה בימינו אמן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתה לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובזוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

א. העלידי אמונה נפתחין שערי הקדשה:

- ב. עלידי הפעם נתעורר המקורג הגדול, שהוא עשו הוא אדם. ומן המקורג העליון נתעוררים ונשתלשלים מקורגים וצרים למטה על אדם הפועל ושולטים עליו. כי עלידי הפעם חכמתו מסתלקת וצלם אלקים סר מעל פניו ואין לו פני אדם, ועל ידי זה שולטים בו השנאים, כי נדמה להם ככהמה ואינם יראים מלפניו:
 - ג. תקוין לפעם הוא תענית, וזה עקר מעלת התענית. עלידי כיום התענית הפעל דבר באדם ומזמין לו פעם כדי לקבל את התענית. עלידי צריה שמירה יתרה לזה לשומר את עצמו מאד מאד של הפעם ביום התענית, כי עקר מעלת התענית הוא מה שמכניע את הפעם:
 - ד. עלידי אכילת שבת נכנע ונתבטל הפעם:
 - ה. הקבל והעקר שיהיה לו אמונת חכמים, ולהזהר בכבודם ולירא מהם מאד. ואם נדמה לו שהם עושים ח"ו כנגד התורה, הוא צריה להאמין שבודאי הם עושים נכונה על פי התורה, כי התורה נמסרה לחכמי הדור לדרשה כפי מה שיודעים, עלידי צריה להשליך שכלו ודעתו רק לסמוך עליהם:

תפילה על פי הלימוד

פגמנו בזה, כי אם מחמת עכירת דעתנו ומעוט ידיעתנו. אנא ה', וננו מעתה ברחמיך לתקן כל זה, באפן שנוקה מעתה לאמונת חכמים בתכלית השלמות באמת כרצונך הטוב. כי אתה יודע ה' אלקינו, גדל חלישותנו בעת הזאת, ואין לנו שום סמיכה כי אם על החכמים והצדיקים האמתיים. על כן וננו להאמין בכל החכמים והצדיקים והפושרים אמתיים, ולכלי לדבר שום דבור נגד כבודם חס ושלום, ולכלי לבזות שום פר ישראל שבעולם. חס והננו והמל נא עלינו, ונצר לשוננו מרע ושפתנו מדבר מרמה. ועורנו והושיענו שנוקה להקים את האמונה הנפולה, ונזכה לתקן אמונת חכמים בשלמות באמת, ועלידייזה תחזור ותתן פת הידים להפלאכים הקדושים לקבל ולהשפיע לכל העשבים ולכל הדברים שבעולם, עד אשר אין להם פח לקבל ולהשפיע, ועלידייזה אי אפשר לקבל רפואה, ונרמנו חס ושלום מזה אשר לא כתובה בתורה, מזה שאין לה רפואה. אנא ה' ברחמיך הרבים, תמדה ותסלה ותכפר לי ולכל עמך בית ישראל על כל הפגמים האלה שפגמנו באמונת חכמים הקדושים. כי אתה יודע את תעלומות לבבנו, כי לא במקרה ובמעל

אדם כשר שבעולם. מפל שכן שלא אזול בהם חס ושלום, רק אנוה לקים דברי הצדיקים והחכמים אמתיים, ולאזהו בדרכיהם ולהאמין בהם באמונה שלמה באמת. וכל מה שפגמתי באמונת חכמים מנעורי עד היום הזה וזולתי בכבודם, ועלידייזה פגמתי בכליות תורתך הקדושה אשר פלה נמסרה ביד החכמים אמתיים לדורשה לכל הפציהם, ועל ידייזה פגמתי בהפלאכים הקדושים הנכבדים בדבר ה' עלידי אותיות התורה הקדושה, ועברתי על "לאו דלא תסור", והסרתי כח הידים מן הפלאכים הקדושים, שהם יד ימין ויד שמאל, אשר על ידם היו הפלאכים מקבלים השפע מלמעלה, והיו משפיעים לכל העשבים ולכל הדברים שבעולם. ועלידי פגם אמונת חכמים נסתלקו ידי הפלאכים, עד אשר אין להם פח לקבל ולהשפיע, ועלידייזה אי אפשר לקבל רפואה, ונרמנו חס ושלום מזה אשר לא כתובה בתורה, מזה שאין לה רפואה. אנא ה' ברחמיך הרבים, תמדה ותסלה ותכפר לי ולכל עמך בית ישראל על כל הפגמים האלה שפגמנו באמונת חכמים הקדושים. כי אתה יודע את תעלומות לבבנו, כי לא במקרה ובמעל

"ה' אלקי אתה ארומוך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרהוק אמונה אמן", כי ברחמיך הרבים בחרת בנו מפל העמים ורוממתנו מפל השונות וקדשתנו במצותיך וברבתנו מלכנו לעבודתך, ותתן לנו ה' אלקינו את תורתך הקדושה, תורה שבכתב ותורה שבעלפה, וצוית עלינו להאמין בצדיקיך וחכמיך האמתיים, ולהתקרב אליהם ולהתדבק בהם ולקיים דבריהם בכל היוצא מפיהם נעשה, כמו שכתוב, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל:
 וכך יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, שתפע ותקבע אמונתך הקדושה בלבנו ובלב כל עמך בית ישראל, ותזכנו לאמונת חכמים בתכלית השלמות באמת לאמתו. ונזכה להאמין באמת בחכמים אמתיים דקדשה, ולהתקרב אליהם ולהתאבק בעפר רגליהם ולשתות בצמא את דבריהם, ולילך בכל תדריך אשר יורו אותנו, ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל. ותצילני מהתנגדות, שלא ימצא בי ובזרעי ובכל זרע עמך בית ישראל, שום צד התנגדות לשום חכם אמת דקדשה, ולא נגד שום

ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה:

לעילוי נשמת
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מרז תמו בת דוד והיבוכא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישע יהונתן בן חגי ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.